

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10.— Din

in tiskovništvo 20.—

Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvanska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov,
zavodu št. 11.842.

Iz tehničnih razlogov smo morali danes opustiti običajno četrtkovno prilogo. Odkladovali bomo svoje naročnike z vsakotodno številko, ki bo izšla v mnogo večjem obsegu v soboto zjutraj. Inserterati za njo se sprejemajo samo do petka ob 10. dopoldne.

Ljubljana, 28. marca.

Slovenski klerikalci so se včeraj oficijelno pridružili Stjepanu Radiću. Gosp. Korošec sicer še sramežljivo drži pred seboj figovo pero »državnega okvirja« in je v svojih izjavah nekoliko bolj evropski nego njegov novi politični poveljnik, vendar pa je načelno sporazumen z vseizdajniškim programom Stjepana Radića in kar je hrvatskemu bratu drago, to je njemu milo.

Reči moramo, da je Radić simpatičnejši v svoji odkriti odurnosti, nego njegov klerikalni sluga v svoji hinavski potuhjenosti. Radić se priznava našega naroda, ne priznava njegove države, ne priznava parlamenta te države, ne njenih zakonov, on hoče svojo državo, lastno republiko, on ima svoj parlament in pravi, da se le iz oportunističnih razlogov ne posluži revolucije. Klerikalci zahtevajo samo »popolno avtonomijo« in govorijo o »okvirju«. Mislijo si pač, da je morda tudi v Jugoslaviji mogoča tista politika okvirja, katere so se pod Avstrijo v dobi deklaracijskega gibanja do zadnjega držali po oni stari dunajski: »Nichts gewisses weiss man nicht.« In govorijo o »popolni avtonomiji« — iz istega razloga, da pač ustvarijo dovolj širok pojem za politične kupčije.

Radić je zadovoljen. Klerikalci so odobrili njegov program. Toda biti mora oprezen. Ta program je pa za nje maksimum in v žepu imajo skrit svoj neskončno ponižnejši minimum. Dr. Korošec se je pripeljal v Zagreb z Bleda. Tam je sedel ves dan v zaprtih pogajanjih z radikalnim emisijem drjem. Janjičem in razgovarjal s njim o sporazumu z radikali.

Radićeva akcija vseh priključnih klerikalcev ni postala mnogo opasnejša. Postala pa je mnogo nemoralnejša. Radić sam je morda prepričan, da je to, kar zahteva, prav in dobro s stališča njegove blazne plemenske ideologije. Elementi, ki so se mu sedaj pridružili, so nasprotno v dno duše prepričani, da je njegova politika zločin ne le na naši državi, ne le na hrvatskem delu našega naroda, temveč še prav posebno na slovenskem plemenu. To so ne enkrat, temveč stokrat sami poudarjali v svojih izjavah, v člankih svojega časopisa in ravno klerikalci so proglasili za najbolj zaničljivimi besedami svojega novega volitelja za političnega desperada in zločinca. Sedaj so se mu pridružili in podvrgli in podpirati hočejo politiko, ki je po lastnih nujnih izjavah morilna za naš narod!

Tako gledamo na včerajšnje ustanovitve zaveze med Radićem in Korošcem predvsem s stališča nacionalne morale. Sodha je jasna. Za ozdravljenje naših mrlik pa je baš ta zveza morda odločilnega pomena. Sedaj so klerikalci odkrili svoje karte in se razkrinkali pred vso pošteno, narodno čutečo javnostjo: za dosego svojih strankarskih ciljev so pripravljani razbiti tudi državo. Dajte rimskemu klerikalizmu oblast nad Slovenci, pa vam proda Jugoslavijo in še pomaga vam jo razdreti.

Proti tej politiki izdajstva je treba živigniti klic na obrambo. Trdno smo prepričani da bodo klerikalni načrti zadeli med treznim delom našega naroda na odpor. Ob katerem se bodo razbili kakor ob granitni skali. V trenutnem stanju politične zmedenosti je večina našega ljudstva zaupala svojo politično usodo klerikalizmu. Igra z državo, ki so jo pričeli igrati klerikalci, bo le pospešila iztreženje.

Minister Marković je danes v svojih izjavah novinarjem pravilno ocenil dalokosežnost problema. Gre za državo, je dejal, in gre za prikrit poskus nasilne spremembe ustave. Zakon daje sredstva, da se tak poskus z enakim orožjem zatre. To je povsem točno. Ravno tako točno pa je, da krivci niso le Radić in klerikalci, temveč tudi tista stranka, v katere imenu danes tako državniško govori gosp. Marković. Radikalni režim je v par mesecih poglaval tisoče in tisoče jugoslovanskih državljanov v Radićev in Korošev tabor in, ker je bil plemenski režim, je izkopal nove prepade med Srbi, Hrvati in Slovenci.

In ravno isti režim je v svoji partizanski osvajalni strasti otvoril ljuto borbo proti jugoslovanski demokraciji, nositeljici državne in nacionalne

Nesigurnost v Beogradu

VLADA SE NE MORE ODLOČITI. — POGAJANJA S KLERIKALCI. RADIKALCI MED SEBOJ.

Beograd, 28. marca. n. »Vreme« piše, da se je na sinočnji seji ministrskega sveta sprožilo vprašanje, ali naj se proti Radiću in njegovim prijateljem zaradi proglašenja in resolucij uporabi zakon o zaščiti države in da se Radić zapre. Zdi se pa, da sta se Pašić in Jovanović temu protivila in da ni prišlo do nobenega sklepa.

Danes dopoldne sta nato oba ta dva ministra dolgo konferirala. Po razpoložljivih radikalnih ministrov sodeč je radikalna vlada v zelo težkem položaju...

KLERIKALNE ZAHTEVE.

Beograd, 28. marca. d. Danes se je vrnil iz Ljubljane posl. dr. Janjič, ki je imel nalogo, da stopi v stik s slovenskimi klerikalci. Zvečer po seji ministrskega sveta je poročal g. Pašiću o svojih pogajanjih z drjem. Korošcem in Bledu. V radikalnih krogih se je nočoj govorilo, da zahtevajo klerikalci kot predpogoj za nadaljnje razgovore ukinjenje že odrejane likvidacije pokrajinske uprave, imenovanje drja. Brejca za pokrajinskega namestnika, takojšen odpoklic drja. Pfeiferja iz Maribora, preureditev višjega šolskega sveta ter še nekatero druge osebne spremembe.

Z ozirom na današnja poročila iz Zagreba se Pašić baže ni mogel odločiti, da pristane na klerikalne zahteve.

MUSLIMANSKA MINISTRA.

Beograd, 28. marca. p. Oba muslimanska ministra Serić in Omerović sta g. Pašiću sporočila, da vztrajata na svoji ostavki ter sta zapustila Beograd. Vlada je danes sprejela ostavko ministra brez portfelja Ahmeda Serića, Omerovićeva pa bo baže uvaževala koncem tedna. Tako ostanejo radikalni ministri v bodoče med seboj.

G. PUCELJ V BEOGRADU.

Beograd, 28. marca. p. Danes je prišel v Beograd poslanec SKS Pucelj, da se informira o političnem položaju. Zatrjuje se, da se Pucelj pridruži zemljoradnikom.

Vlada o Radićevih namerah

GROŽNJE Z ZAKONOM O ZAŠČITI DRŽAVE. — VLADA KLIČE DEMOKRATE NA POMOČ.

Beograd, 28. marca. r. Danes dopoldne je minister pravde dr. Marković sprejel novinarje in jim razložil stališče vlade napram Radiću in njegovim resolucijam. Izjavil je:

»Resolucije HRS so političen akt in kot take jih vlada cenj s stališča svoje politike. Po tej politiki mora radikalna stranka zavzeti svoje stališče napram njim. Treba pa je takoj pripomniti, da je manifest tak, da ne more interesirati samo radikalne vlade, ker je program napravljen proti gotovim interesom naše države, ki se smatrajo kot bitni za bodočnost našega naroda v svobodni in neodvisni državi. Z ozirom na Radićevo trditve, da želi, kakor pravi, napredek troh narodov, smatramo mi, da je njegov program proti napredku in narodnemu edinstvu in da predstavlja napad na današnjo državno ustavo.

Po naši ustavi in po nazorih današnje demokracije se more slobodno zahtevati izprememba notranje ureditve države, toda zakon prepoveduje nasilno izpremembo ustave. A ravno v tej točki Radić ni jasn. Ker pa se more njegovo postopanje smatrati kot tako, da misli, da more z drugačnim načinom izmeniti ustavo, nalaga vsaki odgovorni vladi dolžnost, da spremlja njegovo delo ne samo kot eksponent gotove politike, ampak tudi kot čuvar ustava. Katerekoli pota bo Radić krenil, sledila mu bo tudi reakcija. Dosedanje njegove izjave in zadnje resolucije odkrivajo po vsebini dovolj jasno elemente, iz katerih se more sklepati, da se on ne upa izraziti pravih misli iz strahu pred posledicami. In zato te izjave ne predstavljajo pravega in resničnega programa, ki bi se sploh mogel vzeti v pretes.

Kar se tiče vesti o ustanovitvi revizijskega bloka, je nesumljivo, da hoče Radić pridobiti zaso dr. Korošca in dr. Spaha. Vedeti pa mora, da so te skupine izraz svojih mase in da ne more pričakovati, da bi integralno sprejelo Radićev program. Radić predstavlja, da govori imenom hrvatskega zastopstva. Mi takega zastopstva ne priznamo in ne bomo z njim razgovarjali. Glede one točke resolucije, ki pravi, da so Hrvati že pod Avstro-Ogrsko priznali Srbom njihovo ime in zastavo, iz česar bi se moglo sklepati, da Hrvatom v tej državi niso zavarovani njihovi interesi in enakopravnost, moram izjaviti, da to ni res, ker je po ustavi enakopravnost zajamčena vsem.

Opafijska konferenca se preseli drugam

DR. RYBAR V BEOGRADU. — SEJA POSVETOVALNE KOMISIJE.

Beograd, 28. marca. r. Danes je dopel v Beograd šef naše delegacije v Opatiji dr. Rybar. Popoldne so se sestali člani posvetovalne komisije admiral Prica, polkovnik Hranilović in dr. Grga Angelićevič ter se posvetovali o situaciji. Dr. Rybar bo jutri poročal ministru za zunanje stvari dr. Ninčicu Paritetna komisija se sestane zopet po velikonočnih praznikih, morda med 5. in 8. aprilom,

verjetno pa je, da šele 10. aprila. Obe delegaciji soglašata tudi v tem, da Opatija ni pripravnna za sestanke, ter se bo najbrž mesto konference prelozilo v drug kraj. Oficijozno se povdarja, da se ni bati prekinjenja pogajanj, zato tudi ne more biti govora o arbitraži, ker se od nobene strani ne jemljejo v pretes vprašanja, ki bi kratila pripravljenost za nadaljve razprave.

Ministrski svet

Strah pred finančnim odborom. — Beograd, 28. marca. r. Danes popoldne od 15.30 do 20.30 je bila seja ministrskega sveta, o kateri ministri niso hoteli dati nobenega pojasnila. Izdan je bil samo komuniké, ki pravi:

1. Za jutri sklicani finančni odbor naj odobri kredite, ki so potrebni za vzdrževanje železniškega prometa in za zgradbo železniških dragin ter naj odobri kredite za povišanje praga inšpekcijskega doklad železniškim uslužbencem. Vlada naglašja, da je sklicala stari finančni odbor radi nujnosti in pa ker ne gre za nobeno politično vprašanje.

2. Odoben je bil pravilnik za zdravljenje državnih uradnikov v državnih in samoupravnih bolnišnicah. Izdal ga bo minister za narodno zdravstvo.

3. Sklepalo se je o tekočih stvareh iz resorsta finančnega ministrstva o kreditih za posamezna ministrstva.

Ideje v našem narodu, in je bil najbolj ofenziven tam, kjer je videl, da ima demokratska stranka najstrastnejše sovražnike. Zagnal se je na Hrvatskem in v Sloveniji v demokratske pozicije s korupcijo in nasiljem, da na njihovih razvalinah zasadi svojo zastavo. Opravljal je le hiapčevsko delo za tiste, proti katerim sedaj kliče — demokrate na pomoč.

Toda radikalni režim nima ne politične in ne moralne kvalifikacije,

4. Vlada je nadaljevala razpravo o notranji situaciji in je zlasti razmotrivala poročila o pogajanjih in sklepah med dr. Korošcem, dr. Spahom in Radićem.

Komuniké o današnji seji ministrskega sveta se živahno komentira. Vlada računa, da bo finančni odbor jutri njene predloge odklonil, ker ima opozicija v njem ogromno večino (21 : 10). Zato proglašja svoje predloge že v naprej kot »nepolitične«, da bi preprečila tolmačenje odklonitve kot nezaupnico.

NAMESTNIK HRIBAR.

Beograd, 28. marca. d. Zatrjuje se, da je ukaz o odstavitvi pokrajinskega namestnika Hribarja že podpisan. Baže se bo odstavitev razglasila v tej formi, kakor da bi bil Hribar sam podal ostavko. To je edino, kar je mogoč g. Hribar doseči povodom svojega zadnjega obiska v Beogradu.

da vodi borbo proti separatističnim razdiralcem. Je tudi nikdar ni imel, ker je v svojem jedru in v svojih ciljnih plemenski. Plemenska politika pa ne bo nikdar ozdravila radićevske bolezn in nikdar strla separatizma. Le jugoslovanska demokracija more z iskreno politiko enakopravnosti, socialne pravičnosti, gospodarske smotrenosti izvesti Jugoslavijo iz kaosa, ki ga je rodila nesrečna doba decembrskega radikalnega puča.

Prevrat na Madžarskem?

SENZACIONALNE VESTI BEOGRAJSKIH LISTOV. — HORTHY POBEGNIL IZ BUDIMPEŠTE. — ZAMENJA GA BAJE KAROLY.

Beograd, 28. marca. n. Iz Budimpešte so dospeli nočoj sledeče vesti:

Po vseh indicijah je Horthyjev režim pri kraju. Napredni elementi v vsej državi vidijo v Karolyju rešitelja iz neznoznega stanja. Splošno se sdi, da je prevrat neizogiben. Razburjenje med narodom je doseglo vrhunec. Madžari se nahajajo na pragu revolucije, ki lahko nastopi vsak dan in vsako uro. Vsi znaki kažejo, da je neizbežna. Horthy je zapustil Budimpešto. Njegovi prijatelji trdijo, da se nahaja v Balatonförd. V krogih nasprotnikov današnjega režima tako trdno verujejo v Horthyjev padec, da že sedaj delajo kombinacije o

novi vladi. Gubernator bi bil Karolyi, ministrski predsednik Lowaszy, minister za zunanje stvari grof Appony. Nezačudljivo proti probujajočim se Madžarom je toliko, da se v Budimpešti ne prestando vršiti izgreli, ker so oblasti prestale, da preprečijo pokret nezadovoljnega naroda. Novi režim bi obračunal s šovinističnimi strujami, uvedel politiko prijateljskih odnosov napram sedem, razčistil vprašanje ali naj ostane Madžarska monarhija ali postane republika, Vlada grofa Bethlena je že danes brez moči.

Državniški sestanki v Milanu

MUSSOVLINJEVE KONFERENCE Z BELGIJSKIM IN POLJSKIM ZUNANJIM MINISTROM TER AVSTRIJSKIM KANCELARJEM.

Milan, 28. marca. l. Včeraj popoldne je dopel semkaj belgijski zunanji minister Jaspar, kateremu je šel naproti v Chiasso belgijski poslanik v Rimu Van Densteijn. Mussolini je prišel z opoldanskim vlakom. Ob 5. uri sta se ministra sestala in sta konferirala do sedmih. Ob 7. uri se je Mussolini vrnil v svoj hotel, kjer je dolgo časa konferiral s svojim kabinetnim šefom baronom Russom. Včeraj zjutraj se je pripeljal semkaj tudi Hugo Stinnes, ki se je takoj po dohodu oglašil pri nemškem konzulu, nato pa odpotoval z avtomobilom baže v Monakovo. Listi so naznanili, da se bo sestel

z laškimi industrijalcem in poslancom Bennigem, da z njim konferira o nemško-italijanskih industrijskih odnosih, kar se pa ni zgodilo.

Jutri popoldne se pripelje v Milan poljski zunanji minister Skrzinski, ki se namerava z Mussolinijem razgovarjati o zadnji resoluciji poslaniškega sveta glede vzhodne meje Poljske. Skrzinski odputuje že v petek na Poljsko.

Isti dan pride semkaj tudi avstrijski zvezni kancelar Seipel, ki bo v petek konferiral z Mussolinijem, nakar se odpelje v Rim, kjer bo sprejet pri kralju in papežu.

Francosko-nemški spor

SMRTNE OBSODBE V PORUHRJU. — IZJALOVljena NEMŠKA NADA V LLOYD GEORGEA.

Curij, 28. marca. l. Francozi z največjo težavo spravljajo premog iz Poruhrja v Francijo. Dne 25. marca je odšlo v Francijo 10 vagonov premoga, dne 24. marca pa 15 vagonov premoga in dva vagona koksa.

Francosko vojaško sodišče v Hottingenu je obsodilo dva delavca iz Bochuma na smrt, ker sta pretepla nekoga francoskega vojaka tako, da je na poškodbi umrl.

V Düsseldorfu je nekdo streljal na francoskega stotnika. Ker Francozi niso dobili atentatorja, so zaprli dva vplivna Nemca kot talca, dokler se atentator ne najde.

NOV UKREP REPARACIJSKE KOMISIJE PROTI NEMCIJI.

Pariz, 28. marca. j. »Agence Havas« poroča, da je imela danes v Parizu re-

paracijska komisija svojo sejo, na kateri se je spričo vesti o notranjem dolarskem posojilu v Nemčiji sklenilo, da se sporoči nemški vladi, da ji brez dovoljenja reparacijske komisije ni dovoljeno razpisovati notranja posojila.

LLOYD GEORGE NI GOVORIL.

London, 28. marca. j. Lloyd George se danes ne bo pojavil na poruhrskem vprašanju, ki jo je otvoril sir Edward Gray, na veliko presenečenje vse zbornice, ni udeležil, Bonar Law ni odgovarjal na interpelacije in ni posegel v debato, ker je še vedno bolan in se je le izjemoma udeležil seje parlamenta.

Berlin, 28. marca. d. V Berlinu so silno neprijetno presenečeni, da Lloyd George danes ni govoril o francosko-nemškem sporu, ker so si od njegovega nastopa obetali veliko moralno oporo.

Zavezniški odgovor Turčiji sestavljen

MIROVNA KONFERenca NAJ SE NADALJUJE SREDI APRILA V LAUSANNI.

London, 28. marca. s. Izvodenci v orientalskem vprašanju so imeli dancs plenarno sejo, na kateri so poročali o delu posameznih komisij. Poročila so bila sprejeta. Sklenjeno je bilo, da se predlaga zopetna otvoritev konference v Lausanni za drugo polovico aprila. Izdelan je bil načrt odgovora na noto izmet pašše, ki se odpošlje prizadetim vladam v končno odobritev. Enako se glaseča nota

bo izročena v Carigradu zastopnikom Anglije, Francije, Italije in Japonske, da jo izroče potem angorski vladi.

Novo sklicanje turškega parlamenta.

Carigrad, 28. marca. s. Turška vlada v Angori je na vesti turških listov, da je londonska konferenca ekspertov odklonila turške protipredloge, sklicala skupščino, da razpravlja o nastalem položaju.

Konvencije z Avstrijo

Beograd, 28. marca. p. Danes dopoldne je avstrijski odpravnik Hoffinger posetil ministra Markovića in dr. Ninčiča. Njegov obisk se nanaša na one štiri konvencije, ki jih je sklenil Seipel z našo vlado, pa jih avstrijska vlada ni odobrila. Avstrijska vlada sedaj zahteva, da se konvencijam priloge posebna pisma, ki naj pojasnijo četrti konvencijo o izplačilu predvojnih dolgov. Druga avstrijska zahteva se glasi, da roki za izvršitev konvencij začno teči od dneva ratifikacije konvencije o dolgovih.

Revizija rumunske ustave

Bukarešta, 28. marca. s. Poslanska zbornica je z 262 proti 8 glasom sprejela novo ustavo.

Nova ustava se le malo razlikuje od prejšnje in garantira vsem rumunskim državljanom brez razlike vere in narodnosti popolno enakopravnost in svobodo.

EKSEKUCIJA V MOSKVI ODGO-DENA.

Varšava, 28. marca. l. Vesti iz Moskve sporočajo, da je sovjetska vlada odgodila eksekucijo smrtni kazni nad nadškofom Cienlakom.

Borza dne 28. marca

Zagreb: devize: Dunaj 0.13775 do 0.1385, Berlin 0.47—0.475, Budimpešta 2.20—2.25, Bukarešta 47.50—48, Milan 44.5 do 48, London izplačilo 461—463, ček 460—461, Newyork ček 97.75—98.75, Pariz 640—645, Praga 292.50—293.50, Švic 1817.50—1822.50, valute: dolar 96 do 96.75, avstrijske krome 0.1375, češke 285 do 288, madžarske 2.18—2.23, funti 452 do 455, franki 640, napoleondori 360, lire 475—477, efekti: Ljubljanska kredita 225—240, Slavenska 103, Praštediona 1025—1035, Slov. eskomptna 159, Trbov. premogokopna 800.

Curij: devize: Berlin 0.0259, Newyork 541.37, London 25.38, Pariz 35.35, Milan 26.65, Praga 16.07, Beograd 5.55, Varšava 0.0125, Budimpešta 0.12, Dunaj 0.0076.

Praga: devize: Dunaj 4.65, Berlin 16.25, Milan 168.25, Budimpešta 76, Pariz 222.25, London 160%, Newyork 34.20, Curij 633.73, Beograd 357%.

Dunaj: devize: Beograd 719—721, Berlin 3.38—3.48, Budimpešta 16.35 do 16.45, London 333.33—333.390, Milan 3521—3529, Newyork 71.275—71.425, Pariz 4664—4676, Praga 2119—2125, Sofija 529.50—530.50, Varšava 1.70—1.80, Curij 13.160—13.190, valute: dolar 70.950 do 71.250, dinar 714—718, levi 508—512, marke 3.27—3.57, funti 361.600—362.600, franki 4005—4035, levi 235—237.

Dr. Karel Verstovšek †

Ljubljana, 28. marca.

V Mariboru je umrl sinoči po dolgi teži bolezni bivši poverjenik profesor dr. Karel Verstovšek, član izvrševalnega odbora SLS.

Pokojsnik se je narodil leta 1871. v Velenju. Po dovršenih filozofskih študijah v Gradcu je prišel najprej kot suplent na gimnazijo v Celje, pozneje kot profesor v Mariboru. Tu je vneto sodeloval v raznih narodnih društvih. Leta 1907. je bil izvoljen na program SLS za državnega poslanca, pozneje tudi v štajerski deželni zbor. Po smrti prof. Robiča je postal štajerski deželni odbornik. Ko se je v dunajskem parlamentu osnoval Jugoslovanski klub, je postal dr. Verstovšek eden njegovih najglednejših članov. Ob prevratu se je nahajal v Mariboru, kjer je z redko energijo in odločnostjo izvedel lokalno revolucijo. Kot predsednik mariborskega Narodnega sveta je v odločilnem trenutku imenoval takratnega majorja Maistra za generala, ki je opravil garnizijo v svoji roki ter s hitrim in krepkim nastopom obvladal položaj. Dr. Verstovšek je prevzel 28. oktobra 1918 poverništvo za prosveto v Narodni vladi, v kateri je zavzemal odlično mesto. Zlasti v prvem času je dr. Verstovšek iz Narodne vlade z veliko vneto nadaljeval politiko narodnega čiščenja na štajerskem.

Z Brežjevo vlado je odstopil tudi on. Bolezen ga je vedno bolj potiskala v ozadje in lani je pričela obupna borba energičnega moža s smrtjo, ki mu je neizprosno stopala vedno bližje in bližje, dokler ga ni podrli v grob.

Smrt dr. Verstovškega pomeni za SLS veliko izgubo. Bil je eden njenih najinteligentnejših, najposrebljenjših in najbolj fanatičnih voditeljev. V svojih mladih letih — kot dijak in tudi prve čase kot profesor v Mariboru — je bil pokojni dr. Verstovšek ravno tako fanatičen naprednjak, kakor je bil pozneje fanatičen klerikalec. Politična ambicija ga je spejala iz naprednih vrst v tabor klerikalne stranke, kateri je poplačal zaupanje z zvestim in vnetim delom v službi njegovega programa in njenih političnih ciljev. Dostikrat smo naprednjaki imeli povoda tožiti nad brezobzornostjo boja, kakor ga je vodil dr. Verstovšek. Toda nepozabljeno mu ostane, da je v odločilnih trenutkih pri njem vedno zmagala narodna zavest nad strankarsko in da se je njegova fanatična energija mnogokrat plodonosno uveljavila v korist narodni ideji. Tudi ne izdamo nobene tajnosti, če konstatiramo, da dr. Verstovšek nikdar ni odobral politike, ki je naperjena proti ideji narodnega in državnega jedinstva.

Bodi zaslužnemu možu trajen spomin!

Vprašanje južne železnice pred rešitvijo

Rimska konferenca glede južne železnice se bliža h koncu. Se pred prazniki bo dosežen — kakor izgleda — sporazum med nasledstvenimi državami na sledeči podlagi: Vsaka izmed nasledstvenih držav sme progo južne železnice, v kolikor se nahaja na njenem teritoriju, poddržaviti ali pa jo prepustiti privatni eksploataciji. Ker nobena izmed interesiranih držav nima posebnega veselja do podržavljenja, je verjetno, da bo južna železnica še nadalje obratovala kot enotna privatna družba. Ne glede na to pa so vse nasledstvene države, Jugoslavija, Avstrija, Italija in Madžarska, garantirale družbi južne železnice 22% bruto dohodkov, najmanj pa čisti dobiček v

znesku 20 milijonov zlatih frankov na leto. Od te garancije odpade na Jugoslavijo 5.060.000 zlatih frankov, na Avstrijo 6.760.000, Italija 4.920.000 in Madžarsko 3.300.000 zlatih frankov. Te prispevke morajo omenjene države plačati ne glede na to, ali se proge južne železnice podržavijo ali ne. Za slučaj, da ostane južna železnica v privatnih rokah, je stvar posamezne države, da se sporazume glede plačila tega zneska z družbo, ki prevzame obratovanje. Italija je prevzela za Avstrijo in Madžarsko garancije glede točnega plačevanja kvot, določenih za te dve državi.

Značilna je sledeča določba, ki se tiče tržske luke. Italija se je obvezala, da bo plačala družbi južne železnice za slučaj da preseže letni promet južne železnice za tržsko luko 1 milijon tona blaga, za vsako nadaljnio tona 2 zlata franka in sicer do najvišjega zneska 4 milijonov zlatih frankov. Ta takozvana »tržska kvota« se bo vporabljala tekotem prihodi 25 let za odplačevanje zaostalih kuponov in izžrebanih prirediteljskih delnic. Ostanek dobijo delničarji. Znesek, ki ga garantirajo nasledstvene države, to je 20 milijonov zlatih frankov, se bo porabil sledeče: 13.600.000 zlatih frankov se potrebuje za kritje obresti 3 odstotnih prireditel (kupon se bo hoperjal z zneskom 3.6 zl. fr.), 1—2 milijona zlatih frankov bosta krila stroške centralne uprave in eventualnega generarnega ravnateljstva, z ostalim zneskom se bodo nakupovale prireditelne akcije. Obični delničarji bodo dobivali za sedaj čisti dobiček iz raznih podjetij južne železnice kakor iz hotela na Semmeringu, tovarna na Dunaju in v Gradcu itd. Po preteku 25 let pa jim pripade še »tržska kvota«.

Rezultat pogajanj je torej ta, da nasledstvene države garantirajo južni železnici ta čisti letni dohodek v znesku 20 milijonov zlatih frankov. Razen tega ima južna železnica vsled »tržske kvote« velik interes na tem, da bo njen promet s Trstom čim večji.

Ker niti Avstrija, niti Italija ne podržavita južne železnice odnosno ne prevzmeta obrata v državne roke, je smatrati, da se bo tudi Jugoslavija odločila za sedanje stanje.

Ustanovitev revizijskega bloka v Zagrebu

Zagrebske »Novosti« poročajo: V torek zjutraj je dospel v Zagreb načelnik SLS dr. Anton Korošec v spremstvu klerikalnih poslancev dr. Hohnjeca, Sušnika in tajnika stranke g. Fr. Smodeja. Načelnik jugoslovanske muslimanske organizacije dr. Mehmed Spaho, muslimanski narodni poslanci g. Husejin Alič, dr. Šekijah Behmen, Hamzalića Ajanović in glavni tajnik organizacije dr. Mahmud Behmen pa so dospeli v Zagreb že v ponedeljek. Dr. Korošec je predpoldne konferiral z načelnikom HRSS g. Radičem. Popoldne se je vršil v vili g. Radiča plenarni sestanek, ki so se ga udeležili g. Korošec, Spaho in Radič ter njihovi poslanci. Sestanek je trajal od 5. do 8. ure zvečer. Dasi se je sestanek vršil tajno, je vendar uredništvo »Novosti« doznalo sledeče glavne sklope:

Dosegel se je sporazum za skupen nastop HRSS, JMO in SLS. G. dr. Korošec stoji v imenu svoje stranke na stališču, da današnje prilike nikakor niso več iste, kakor so bile pred dvema leti, ko je tudi on sodeloval v vladi. On popolnoma odobrava politiko g. Radiča in se ji namerava pridružiti. Na tem sestanku je dr. Korošec prvič naglašal, da SLS ne zahteva samo revizijo ustave, temveč tudi »popolno avtonomijo« Slovenije v okviru današnje države. Avtonomija in revizija ustave je glavno. Oblika vladavine — monarhistična ali republikanska — to

je stranski pomen. Danes je slovenski narod mnogo bliže Hrvatom nego Srbom, a radi tega je povsem naraven pokret predstavnikov hrvatske in slovenske politike, da delajo skupno, a proti beograjski vladi, ki hoče tem narodom naprtili svojo, srbsko plemensko hegemonijo. G. Korošec torej popolnoma odobrava doseženo politiko abstinence g. Radiča in želi z njim sodelovati na realizaciji skupnih interesov.

Kar se tiče vprašanja odhoda v Beograd in sodelovanja pri parlamentarnem delu, s strani g. Korošca se ni bila podala nikak definitivna izjava. Vse zavisi od razvoja situacije. Ako beograjska vlada pristane na identične zahteve Radiča in Korošca, to je, ako da Hrvatski in Sloveniji avtonomijo, ako dopusti revizijo ustave, tedaj šele bo stvorjena sigurna baza za skupno delo. Toda poleg vsega tega niso porušeni vsi mostovi, ki vodijo v Beograd. S tem naziranjem g. Korošca, ki postaja nekak eksponent g. Radiča v Sloveniji, je bil g. Radič zelo zadovoljen.

Dr. Spaho s svojimi muslimanskimi poslanci, se ni v toliki meri udal Radiču, kakor g. Korošec. On zahteva revizijo ustave stoječ zajedno na maksimalističnem stališču avtonomije Bosne in Hercegovine. Dr. Spaho ne želi republikanske oblike vladavine, želi pa sodelovati z g. Radičem in g. Korošcem edino kot s predstaviteljima dveh narodov naše države in to skupno delo nima za g. Spaho nobene forme bloka. On bo s svojimi muslimanskimi poslanci odšel v Beograd in sodeloval pri parlamentarnem delu ne glede na to, bosta li isto storila tudi Radič in dr. Korošec. Dr. Spaho je pripravljen sodelovati s klerikalci in radičevci edino z razloga, da se stori možnost za revizijo ustave, kar je za njega trenutno glavno vprašanje. On želi, da se potom legalnega parlamentarnega dela preglašuje in zruši sedanjo vlado in tako omogoči izvedbo revizije ustave.

»Novosti« doznajajo, da bo g. Spaho v imenu novo-ustanovljenega bloka odšel v Beograd, da se pogaja z radikalno vlado. To informacijo, ki še ni potrjena, beležijo »Novosti« kot kronist.

Po seji predstavnikov imenovanih treh strank, je bil izdan sledeči službeni komunikat:

»Predstavniki Slovenske Ljudske Stranke in predstavniki Jugoslovanske Muslimanske Organizacije, so se sestali v Zagrebu s predstavniki Hrvatske Seljačke Republikanske Stranke in razpravljali o vseh aktualnih vprašanjih. Dosežen je bil načelni sporazum.«

Politične beležke

+ Pregled fondov. Demokratski poslanci so zbrali že precej gradiva za obtožbo posameznih ministrov po zakon o ministrski odgovornosti. Na eni od prvih sej bodo demokrati zahtevali anketo za pregled fondov, iz katerih so radikaleci jemali denar za volitve. Zatrjuje se, da je n. pr. izginil v volilne svrhe ves takozvan »sekvestracijski fond«, ki je znašal mnogo milijonov dinarjev.

+ Zanimive naknadne volitve. V volilnem okrožju Pančevo - Bela cerkva je prišlo med volitvami do nerodov v dveh občinah, pa so morale biti volitve preložene na naslednjo nedeljo. Od izida v teh dveh občinah je bilo odvisno, ali dobijo v okrožju še en mandat demokrati ali radikali. Demokratom je manjkalo do mandata samo 205 glasov, radikalec pa celih 1110 glasov. A radikaleci so vse enopoli, da bo splošna zmaga radikalev vplivala na izid volitev v teh dveh občinah v njihovo korist in zato so agitirali, kar se je dalo. Rezultat je bil pa ta - le: v Debeljaci, kjer je 1500 volilcev, so dobili demokrati

716, radikaleci pa samo 157 glasov, približno enako razmerje je bilo tudi v drugi občini in demokrati so dobili mandat. Izvoljen je bil kot srečni kandidat Dušan Čović. V celem pančevskem okrožju so dobili radikaleci 4, demokrati 3 in zemljoradniki 2 mandata, en mandat je pa dobil rumunski kandidat Sava Zan.

+ Mariborski socialisti čistijo svoje vrste. Ker so ob volitvah nekateri odborniki krajevne socialistične organizacije v Studeneh pri Mariboru sledili Nachtigallu v radikalni tabor, je oblastni odbor organizacije sedaj razpustil in poziva strankinim načelom zveste pristaje, da se vnovič priklase v tajništvo, kakor se bo ustanovila nova organizacija. »Volkastime« pravi, da zadostuje za organizacijo 10 članov.

+ Besede in dejanja radikalov. Še pred 14 dnevi so se radikali v Sloveniji prilivali uradništvu in baš na njega apelirali, da naj voli Zupaniča ter Stojadinoviča kot največja prijatelja uradništva. Za velikonočne praznike pa ima sedaj uradništvo priliko videti koliko so vredne radikalne sladke besede in vabe. Vsak človek si pri nas želi za praznike vsaj grizljaj belega kruha in konec kranjske klobase. Niti tega si letos za piruhe ne more privoščiti naše uradništvo, ker — kakor izgleda — dobi plačo za april šele po praznikih izplačano. Brezobzirnost radikalcev napram uradništvu v tem slučaju je neopravičljiva in naravnost nemoralna. Tudi gospod Korošec in njegova stranka je obetala javnim nameščenim deveta nebesa. SLS je sicer dobila skoraj vse mandate, z njimi vso politično moč in odgovornost v Sloveniji, a tudi klerikalna gospoda menda misli, da je prav, če bo javni nameščenec na praznik Kristovega vstajenja napolnil svoj žledelec s sladkimi koreninami. Le tako naprej, gospodje Počasi mora vendar vsakdo uvideti, da je prišel z dežja pod kap, ko je radikalski režim pojačil še s klerikalizmom.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Cetrtek, petek in sobota: Zaprti. Nedelja, 1.: »Otok in Struga«. Izv. Ponedeljek, 2.: ob treh popoldne: »Za pravdo in srce«. Izv. Ob osmih zvečer: »Othello«. Izv.

Ljubljanska opera.

Cetrtek, petek in sobota: Zaprti. Nedelja, 1.: »Gorenjski slavček«. Izv. Ponedeljek, 2.: »Carmen«. Izv.

Mariborsko gledališče.

Nedelja, 1. popoldne: »Skrjančkov gaj«. Izv. Zvečer: »Velika noč«. Strindberg. Premiera. Izv. Ponedeljek, 2. popoldne: »Težke ribe«. Izv. Zvečer: »Skrjančkov gaj«. Izv.

Ustanovitev slovanskega seminarja na univerzi v Jassyju. Iz Bukarešte poročajo, da je bil to dni na univerzi v Jassyju slavnostno ustanovljen seminar za slovanske jezike.

Sport

Seja upravnega odbora L. N. P. se vrši danes 29. t. m. ob 20. uri v lokalni Sportne zveze. — Tajnik.

S. K. Primorje (Ljubljana) gostuje za velikonočne praznike v Kapfenbergu na Zgornjem Štajerskem proti tamošnjemu »Sportklubu«. »Sportklub Kapfenberg« je prvak štajerske pokrajine in lanskeletni pokalni zmagovalac Štajerske.

Zagreb: Gradec. Nogometna tekma med reprezentancama Zagreba in Gradca se bo vršila v Gradcu najbrže 22. aprila.

M. Zevaco:

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

»O Bog, ali naj imam vse življenje to podrepano muho okrog sebe?« je vzdihnil Corrigan.

»Kaj? Podrepano muho?« je zakričal Rascasse. »Čaj, to mi boš pa plačal!«

Rascasse je bil zaenkrat na boljšem. Dočim je bil on privezan pod pazduho, da je imel proste roke, se je moral njegov nasprotnik z obema rokama železno držati za tanko vrvi, da ne pade. In Rascasse dvigne svoje pesti.

»Rascasse, prihrani mi to ponižanje, in povem ti, kje je ona, katero iščeš!« naglo reče Corrigan.

»Kaj, kaj?« Rascasse se očitno zelo žuri, da bi izvedel, kje je ona, katero išče. To-la tudi te prilike ne najde več, tako lepe prilike, da bi malo koval po glavi svojega osvojenega tekmeča in pajčala. In zato porabi to priliko in temeljito zamahne po Corriganovi glavi. Prva bunka, katero spremlja z besedami: »Če je res, kozel fratrowski, da si jo ti našel, ti obljudim, ... oh hej! Kje si! Zbežal si! Zbežal je, prihujenec!«

In zares, Corrigan ni več. Sicer ni zbežal, le njuno gibanje na vrvi se je zopet pričelo. Corrigan, ki je večji in težji, se je spustil na vrvi navzdol. Rascasse pa je pričel na isti vrvi plavati proti nebu.

»Spusti se čisto doli do hudičev!« klikne razjarjeni Rascasse za Corriganom v globino.

»Moja osveta te čaka na vrhu!« mu klikne od zgoraj Corrigan. »Le okusi tudi še ti instrument svetega Labra!« »Reveček je izgubil glavo!« zamrmra Rascasse sam zase, ker ne pozna temnega pomena teh besed. »Morda sem pa prebudo buknil po njej!«

Prosenečen, ker je nenadoma zopet zapazil Annais, je bil Trencavel izpuštil Corrignana iz svojih rok nad prepadom. In ga je tudi takoj zopet pozabil. Kajti istočasno vidi na vrhu kardinala Alojzija Richelieua, brata kravega kardinala, in vidi tudi one štiri vojnike, hlabre plemiče, ki varujejo Annais in ki odhajajo zajedno s kardinalom.

Pripomniti treba, da vse te osebe zaradi opravka, s katerim so imele dovolj posla, zaradi svoje razburjenosti in deloma tudi ker so se tako namestili pod drevjem, niso niti najmanj zapazili, kaj se dogaja na Trencavelovem oknu.

Annais je ostala sama in sedaj sedi na svoji zapuščenji klopi. Takšno jo opazuje Trencavel, katerega prevzamejo občutki, ki jim odoleti ne more. Neznosno mu postaja zaničevanje, katero baje goji Annais do nega. On da je torej v njenih očeh vendarle vohun, in še celo kardinalov vohun? Po vsem tem, kar se je pripetilo v Etiopisu? Ali je sploh mogoče, da ona misli kaj slinenga? O tem se mora prepričati, brez odloga. Izvedeti mora! Slišati od nje same! Povečati ji, da se moti, da mu dela krivico! In če se potem tudi odvrne od nje, četudi za vedno ...

Toda kako naglo priti z okna? Vrv! Da, če bi imel vrv, takšno, kakršne se

je poslužil nekega jutra ...

In ta trenutek mu pade pogled na vrv, ki je privezana pod oknom. Ta vrv se giblje, teče ...

Trencavel se zasmeji. »Hvala ti, dragi slučaj! Evo, baš to je, kar potrebujem! Sicer pa, saj to ni slučaj, to je le gospod Corrigan, naš prijatelj, ki že zopet ... oh, oh, že zopet vohuni za to deklico v kardinalovem imenu in po njegovem naročilu! Opasnost? Da, za njo zopet nova opasnost! ... Sicer pa ni nič čudnega, ta novi način skakanja raz okno ... Vidiš ga, vidiš ga, sedaj se vrača zopet nazaj, ko sem ga izpuštil popreje ... He, prečisti duhovni oče, no, le požurite se!«

Potem pa odstopi presenečen od okna, zmaje z glavo in osuplo zamrmra:

»Kaj pa to? Glej no, preje sem spustil Corrignana, sedaj pa se vrača Rascasse! Spremenil je lice!«

»Gospod Trencavel!« zamrmra preplašeni Rascasse.

»Pri vseh hudičih!« zakolne Trencavel. »Kaj pomenijo ti vaši obešenjaški obiski?«

»Vse vam razložim!« zavjaka Rascasse preplašeno. »Samo prosim vas, pustite v miru instrument svetega Labra! Vidite, gospod, ko je Corrigan priplezal po vrvi doli ali se obesil nanjo, vidite ... obesil se je torej nanjo in potegnil mene na vrh ... Vidi-te ... toda kaj je to? Tudi on na vrvi? Ali se mi ... vrti?«

Zares, Rascasse ne more razumeti tega, kar vidi. Kajti predno je končalo njegovo zmedenno razlaganje, je Trencavel že poskočil, se zavihtel na rob okna nad prepadom, se poprijel za vrv in se soustil po njej navzdol. Ras-

casse stoji nekaj hipov, kakor da je treščilo vanj. Potem se zave. »Trencavel in Annais!« si pravi. »Glej no, mojstrsko delo, da se jih polastim obeh skupaj, naenkrat! Tudi prokleti frater je mislil na to! Sedaj razumem! Toda on ne bo triumfirati! Ne, ne, ne bo, ne sme! Da bi meni izvil uspeh iz rok? Najmanj, kar se mora zgoditi, da deliva! Hej, Corrigan, ne boš me!«

In tudi Rascasse se zavijti na rob okna, se iznova poprime za svojo vrv in prične nanovo s spuščanjem v globino. Corrigan je prispel na tla kakšni dve minuti popreje. Ko je začel izpet tla pod nogami, je imel prvo misel, da se skrije za grn in pričiakuje, kaj bo ter se tudi nekoliko ogleda po kraju, ki mu je na prvi vidiez docela neznan. »Locos examinabo, bi rekel angelj oznanilec!« mrmra Corrigan pri sebi. »Evo, tu doli je palača lepe Annais, ki je prijateljica kardinalova ... dobro. Tu zgoraj je velik vrt in pa ona majhna vrata, ki vodijo v ulico Courteau. Parvula porta, da, spominjam se njanjo. Dobro! Sedaj se moram le še prepričati, če so moji ljudje na mestih, kakor treba. Hudič! Mislim, da je moja sreča gotova in da bom vsaj to pot imel uspeh, za katerim se lovim že celo večnost! ... Hej, hej, nekdo se spušča po vrvi doli! ... Kaj? Vidiš ga no! Pa saj to je sam gospod Trencavel! ... Tem bolje, tem bolje! ... Evo ga, na tleh je! Hej, da, da, dobro, dobro! Le teči! Vidiš, naravnost tja proti palači je ubral! ... Gotovo gre, da se spora-zume z ono našo zarotnico! ... Teci, teci, prijatelj, tem preje pritečeš meni v pest! ... Imamo ga!«

(Dolje prihodnjič.)

Stara in moderna Ljubljana

Ustanovni občni zbor »Društva za povzdigo Ljubljane«.

Včeraj ob štirih popoldne se je vršil v zbornišni dvorani ljubljanske univerze ustanovni občni zbor »Društva za povzdigo mesta Ljubljane«. Zborovanje je otvoril vladni svetnik g. dr. Andrejka, ki je naglašal, da so se pojavila stremjenja za ustanovitev društva začetkom meseca novembra l. 1922., ko je pod imenom »Zveza za tujski promet« sklical pokrajinski namestnik Ivan Hribar posvetovalje na mestni magistrat. Temu posvetovalju se je odzvalo mnogo gospodov in je bil ob tej priliki formiran ožji odbor, ki je dobil nalogo, da sestavi pravila snujočega se društva. Predsednik zborovanja g. Andrejka je povdaril z veseljem, da se je ustanovnega občnega zbora udeležilo nad 40 vnetih gospodov.

Nato je povzel besedo g. dr. Franc Stele ter predaval o temi »Stari Ljubljani«. Predavatelj je v lepih orisih naslikal razvoj mesta Ljubljane v najstarejših časih in naglašal, da je bil teritorij stare Ljubljane ograjene z obrambnimi obzidjem, ker je mestu vedno pretila turška nevarnost. Navajal je, da so bili glavni elementi mesta: grad, obzidje in dolga ulica, današnja Karlovska cesta s tremi trgi: Stari trg, Mestni trg in novi sedanjí Turjaški trg. Mesto se je pričelo razvijati kot trgovska postojanka v St. Jakobskem okrožju, meščanski del je tvoril Mestni trg, plemiški del pa Turjaški trg. V sredi petnajstega stoletja se je med Mestnim in Vodnikovim trgom ustanovil tudi takozvani Cerkveni trg. V ustroju mesta se torej zrcalijo zgodovinski in socialni elementi. Predavatelj je napovedal, kako so veliki potresi leta 1511. in l. 1895. oropali mesto mnogih bistvenih elementov.

K besedi se je nato oglašil g. inž. dr. Rado Kregar ter predaval o temi »bodoča Ljubljana — moderna prestolnica«. Predavatelj je takoj uvodoma naglašal, da mora že zunanje lice mesta izražati kulturno stopnjo prebivalstva in kot prestolnica tudi kulturno stopnjo celokupnega slovenskega naroda. Omenjal je nadalje vse momente, ki pridejo v poštev, da se mesto razvije do moderne prestolice.

Svoja izvajanja je pričel s higijenskimi stališči, povdarjajoč, da morata snaga in čistota vladati povsod, da mora cestni tlak biti moderno urejen, kanalizacija brezhibna, mestni vodovod razširjen in ulice široke, da odgovarjajo zahtevam razvijajoče se industrije.

Ljubljana potrebuje tudi več javnih in privatnih kopeli, razsvetljava se mora pomnožiti, ker ona učinkuje tudi dekorativno. Ob sklepu svojih izjavljaj je gosp. predavatelj opozarjal na to, da morajo razvoju mesta posvečati vso pozornost merodajne oblasti. Mestni magistrat in mestni stavbni urad potrebujejo nujno raznih strokovnjakov, formirati bi se morala tudi posebna komisija, ki bi morala pregledati vse stavbne načrte, ker edino na ta način bo mogoče graditi mesto, ki bo odgovarjalo duhu modernega časa.

Nato je g. vladni svetnik dr. Andrejka poročal o organizaciji društva in navajal glavne točke društvenih pravil. Društvo si je stavila nalogo, delovati za historični in estetični značaj Ljubljane, skrbeti za olepšavo cest, parkov in nasadov ter pospeševati izdelke narodne umetnosti. Prirejala se bodo tudi različna predavanja, da se tako tudi naše širše občinstvo seznani s stremljenji društva. V odbor, ki se bo konstituiral na svoji prvi seji, so bili izvoljeni sledeči g. g.: dr. Andrejka, dr. Stele, inž. Rado Kregar, Josip Kosler, Grasselli, Brčić, Kregar, prof. Šerko, Vavpotič, Pirč, Šubič, Dular, dr. Vidic, dr. Jesenko in Viktor Moro. Člarnarina se je določila na 12 Din na leto.

Ob sklepu je g. dr. Andrejka pozval vse navzoče k vztrajnemu delu ter nato zaključil občni zbor.

Objave

• Učitelje in učiteljice, ki so se priglasili za poštinski izlet, vabimo na II. sestanek v soboto 31. t. m. ob 10. uri dop. v hotel Tivoli v Ljubljani. Vabljeni so tudi oni, ki se izleta udeležijo in se niso priglasili! (Članek v »Učit. Tov.« št. 12.) Zadnji čas je, da se definitivno pomenimo o programu. — Odbor.

• Sobotno predavanje v društvu »Slo-čas« v Ljubljani izostane radi velikonočnih praznikov. V soboto, dne 7. aprila predava pisatelj dr. Ivo Šorli o »položaju pribežnikov v Jugoslaviji«, na kar odbor že danes opozarja svoje člane in prijatelje, katerim želi prijetne praznike.

• Osrednje društvo poštnih in brzojav-nih nižjih uslužbencev za Slovenijo, podružnica Celje priredi dne 6. maja t. l. v prid po umrlih osirotelim in bolnim članom, javno tombolo na Dočkovem trgu v zvezi z večerno veselico v vseh gor-njih prostorih Narodnega doma v Celju.

• Zveza slov. stavbniških delavodij in risarjev v Ljubljani naproša cenj. stav-bena in tesarska podjetja, kakor tudi teh-nične pisarne, da se blagovoljijo obračati pri potrebi dobro izvežbanih moči pisme-no na naslov Zveze, Zg. Siska 82 pri Ljubljani. — Odbor.

• Na Vrhniki so priredili dne 19. t. m. člani rokodelskega društva in dramatičnega odseka pod režijo gđe. Albine Malavasič dramo »Romantične duše« v korist Cankarjevemu spomeniku na Vrhniki. Čisti donos je znašal 900 Din. Odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniki izre-ka tem potom vsem sodelujočim najtop-lejšo zahvalo.

Domaće vesti

*** Odlazak bolgarskih delegatov iz Beograda.** V terek so se bolgarski delegati iz mešane komisije na niski konferenci vrnili iz Beograda v Sofiju. V kratkem se sestanejo od delegacij v Sofiji, da rešita še razna administrativna in pravna vprašanja v zvezi s sporazumom v Nišu.

*** Portugalski konzul v Zagrebu.** Portugalska vlada je imenovala gosp. Aleksandra Ehrmana, našega državljanca, za častnega konzula portugalske republike v Zagrebu.

*** Diplomatska vest.** Za poslaniškega odpravnika naše države v Madridu je imenovan dosedanjí načelnik v ministrstvu predsedstva Boško Hristić. Dosedanji madridski poslanik je bil odpovedan, ker je bil indiskreten v svoji službi.

*** Poslanec Živko Jovanović t.** V terek je umrl v Beogradu za jetiko bivši komunistični poslanec Živko Jovanović, eden najboljših borbenih intelektualcev in teoretikov delavskega gibanja. Takoj po vojni se je postavil na stran ruske revolucije. Pred nekaj meseci je prišel bolehati in se je zdravil na Dunaju in v Opatiji. Pri zadnjih skupščinskih volitvah je razvijal še živahno agitacijo.

*** Pogreb dr. Mihajla Popovića.** V terek popoldne se je vršil v Rimu pogreb nenadoma umrlega predsednika naše delegacije za trgovinska pogajanja z Italijo in nekdanjega srbskega finančnega ministra dr. Mihajla Popovića. Pogrebni svečanosti sta se med številnimi visokimi dostojanstveniki udeležila tudi podtajnik v italijanskem zunanjem ministrstvu Vassallo in naš poslanik Antonijević z vsem poslaniškim osebjem. Ob krsti so se poslovili od pokojnika s kratkimi govori podtajnik Vassallo, dr. Lucio, poslanik Antonijević in profesor Miodrag Ristić.

*** Železničarjem! Prejeli smo:** Po shodih dne 16. marca je Zveza jugoslovanskih železničarjev po svojem Centralnem odboru v Beogradu v ministrstvu saobraćaja podvzela ponovno korake za izvedbo izenačenja draginskih doklad. Vlada je sklicala sejo finančnega odbora za 29. t. m., ki naj bi izenačenje odobrila. Razen tega smo poslali centralnemu odboru dne 24. t. m. to-le brzojavko: »Centralni odbor, Beograd. Intervencije ministra saobraćaja, da odredi na račun izenačenja izplačila še pred Veliko nočjo. Brzojavite najkasneje do torka, Korošec.« Danes, v sredo zjutraj, smo dobili tale brzojavno odgovor: »Zveza jugoslovanskih železničarjev, Ljubljana. V četrti seja finančnega odbora. Minister izjavil, ako se odobri, izda telegrafsko naredbo, da se takoj izplača. Predsednik: Lukič.« Toliko železničarjem v vednost. Zelim, da bi takrat ne ostalo le pri objavi temveč da bi g. minister ostal mož beseda. — Zveza jugoslovanskih železničarjev.

*** Posledice klerikalnega poraza na Hrvatskem.** Posledice klerikalnega poraza pri zadnjih skupščinskih volitvah na Hrvatskem in v Slavoniji se že kažejo. »Hrvatska Obrana« v Osijeku, ki je izhajala že 22 let, preneha. »Narodna Politika«, dosedanjí klerikalni dnevnik v Zagrebu, pa bo odsedaj naprej izhajala samo enkrat na teden.

*** Največji most v Jugoslaviji.** Gradnja velikega mostu preko Donave pri Novem Sadu lepo napreduje. Te dni so se ogledali most češko-slovaški, belgijski in holandski konzul. Most je 363 metrov dolg in 5600 ton težak.

*** Privatne šole se zatvorijo.** Beograjska »Pravda« doznava, da bo ministrstvo prosvete ukinilo privatne šole v vseh onih krajih naše kraljevine, v katerih že obstoje državne šole.

*** Občinske volitve na Sušaku.** Ker so prenehale izredne razmere, ki so vladale na Sušaku za časa štiriletna okupacije, je vladni komisar dr. Hohlač objavil prebivalstvu, da so se postavljene volilne liste in kakor hitro postanejo pravomočne, bodo razpisane na Sušaku občinske volitve, »da se uprava občine izroči že enkrat zakonitemu predstavitelstvu meščanstva, t. j. mestnemu zastopstvu.«

*** Šola »Lege Nazionala« v Splitu.** Kakor poroča »Piccolo«, je bila v terek zopet otvorjena v Splitu šola »Lege Nazionala«, znane italijanske raznarodovalne družbe. Šola je bila že osem let zaprta. Mussoliniju je bila poslana zahvalna brzojavka za intervencijo italijanske vlade v prid splitskim Italijanom. Italijani pa v zahvalo v Primorju zapirajo naše šole.

*** Smrtna kosa.** Na Bokaleh pri Dobrovi je umrla te dni gospa Amalija Senig, rojena Gressel, vdova po pokojnem graščaku in bivšem predsedniku Kraljske kmetijske družbe. Pokopali so jo na pokopališču na Dobrovi. — V Ljubljani je umrla znana trgovka s čevlji gospa Julija Stor. — N. v. m. p.

*** Pogreb ruskega polkovnika V. V. Nečajeva** v Ljubljani se je vršil v ponedeljek popoldne iz javne bolnice. Izredno številna udeležba je pokazala, kako ljubljani je bil pokojnik ne le med svojimi rojaki, ampak tudi med domačim ljubljanskim prebivalstvom. Armada je priredila svojemu ruskemu tovarišu vojaški pogreb z godbo in odredom vojske. Sokoli so postavili častno stražo, ruska kolonija in poštne nameščenici — pokojnik je služboval od leta 1921 pri poštni direkciji — so anemirali tovariša

razvidno iz tega, da so prisostvovali izvršiti smrtne obsodbe v večini pristali »Volksstimm« in celo njen urednik ter tajnik socialistične stranke g. Pelikan je — da se izrazimo po žargonu »Volksstimm« — že pol ure pred justifikacijo pod vislicami zijala prodajal. Potem pa je menda napisal v svojem ogorčenju gori omenjeno notico. Izgleda, da socialistov pogubne posledice demagogije s popolno katastrofo pri volitvah še vedno niso iztrezile.

*** Nemška komanda na mariborskih ulicah.** Kakor po nekaterih drugih spodnještajerskih mestih je tudi v Mariboru požarna bramba še popolnoma v nemških rokah in se trdovratno drži nemške komande. Dosele je po prevratu sploh ni javno nastopila. V nedeljo dne 8. aprila pa priredi mariborska požarna bramba v Mariboru veliko slavnost z javnimi vajami po mariborskih ulicah in posebno na Trgu Svobode ter se bo pri tej priliki prvič zopet slišala po prevratu po mariborskih ulicah nemška komanda...

*** Huda škrlatica v Sarajevu.** V Sarajevu se škrlatica vedno bolj razširja. Pretekli teden je bilo od 22 prijavljenih slučajev 8 smrtnih. Ta teden je na novo zbolelo 14 oseb, od katerih so 4 umrle.

*** Kaznovan obrekovalci.** Pred okrožnim sodiščem v Celju se je zagovarjal v terek dne 27. marca Janez Amon, posestnik v Drenskem rebru pri Kozjem. Na shodu SKS dne 11. junija 1922 je očitil ministru Pucelj, da je kot poljedelski minister pri prodaji živine povečal eno milijardo dinarjev. Od klerikalnih časopisov nahujskana žrtve je bila obsojena po § 104 srbskega kaz. zak. na 250 Din denarne globe, oziroma 5 dni zapora.

*** Ponarejeni 50lirski bankovci kurzirajo zopet po Celju.** Policija je aretirala dne 23. marca v Gaberju nekega Jožeta Novaka iz Smarja pri Jelšah, ki je vedoma širil ponarejene falzifikate. Ako so resnične izpovedbe aretiranca, ki trdi, da je dobil bankovce od nekega Hrvata v kavarni Krušić pri Celju, mora biti še več ponarejenih lirskih bankovcev v prometu, na kar javnost opozarjamo.

*** Ubežni slepar pod ključem.** Ljubljanski trdniki P. Maglič je pred kratkim neki Ralph Richter, »trgovec iz Kranja«, izvalil raznega finega perila za 12.481 Din, potem pa pobegnil v Subotico, kjer ga je uslužbenec omenjene trdnice tudi izsledil. Richter je bil aretiran. Večji del priseljenega blaga se je našel v njegovi posesti. Richter bo izročen ljubljanskemu sodišču.

*** Aretacija.** Zaradi suma hudoodelstva tatvine sta bila oddana dne 26. marca v celjske zapore gostač Ivan Vrečar in posestnik Fr. Arčman, oba iz Smilavca pri Škofji vasi. Hotela sta se izogniti aretaciji z begom na Hrsvato, kar pa se jim ni posrečilo. Na vesti imata več družnih tatvin, ki so se izvršile zadnji čas po celjski okolici. Morda se je orožništvo vendarle posrežilo spraviti prava tiska pod ključ.

*** Zaradi tatvine je bil pred celjskim okrožnim sodiščem ponovno kaznovan Rudolf Oblak,** samski delavec v Rifengozilu. V noči od 12. na 13. januarja je v Pečevniku pri raznih osebah ukradel blaga v vrednosti več tisoč kron. Okrožno sodišče mu je prisodilo 6 tednov težke ječe.

*** Tatvine v Ljubljani.** Tovarnarju Ivanu Rozmanu je bilo v noči 28. marca ukradeno kolo prostega teka, vredno 5 tisoč kron. Než Zupančič na Vodnikovem trgu pa črna usnjata denarnica z vsebino 400 kron. Mariji Cvek je bila istotam ukradena zlata ovratna veržica z obeskom v obliki trikota ter ročna torbica iz usnja, v kateri je bilo 60 K.

*** Volk sredi mesta Učice.** Iz Učice v Srbijo poroča, da se je prošlo nedeljo ob tleh popoldne pojavil volk na ulici sredi mesta ter napadel nekatero pasanico. Orožniki in meščani so napravili za volkom pogon. Meščanu Poliču se je posrečilo, da ga je ustrelil v glavo in smrti zadel. Vse osebe, ki jih je volk obgrizel, so odpremljene v Pasteurjev inštitut v Nišu.

*** Razne nezgode.** Janeza Lampreta, delavca v cementni tvornici v Mojstranah, je podsl gramoz, ko ga je izpodkopaval. Lampreta je zemlja popolnoma zasula. Ko so ga sodelavci izkopali, je imel revež zlomljeni obe nogi. — Enaka nesreča se je zgodila pri gradnji ceste iz Travnika v Drago. Gramoz je podsl delavca Antona Benčino in Alojzija Lavriča, ki sta si pri tej priliki zlomila vsak po eno nogo. Vse ponesrečence so prepeljali v bolnico. — Franc Grzetič, premikač državne železnice v Podnartu, je hotel, ko se je premikal vlak, prekopati železniški tir. Prišel je med odbojce, ki so ga pritiskali čez desno roko in mu jo zmečkali. Vrhutega je dobil še manjše poškodbe po obrazu. Iskati je moral pomoč v bolnici.

*** Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«** so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih po volji. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

*** Na dobro domačo hrano se od 1. aprila naprej sprejemajo gostje v hotelu »Tratinik« v Ljubljani. I. in II. razred Cene zmerno.**

Trboveljski premog in drva
stalno v zalogi vsako množino
Družba Ilirija, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

*** Galgenfreunde.** Sinočnja mariborska socialistična »Volksstimm« prinaša pod gornjim naslovom kratko poročilo o justifikaciji Liechtenwallnerja, katero zaključuje z nesramno opako, da so meščanski listi dogodek škodoželjno na dolgo in široko opisovali, da prinašajo senzacijo in da so meščani vrel na morišče ter dostavljali: »Das sind so halb sadistische Naturen. Pfui Teufel, ihr bürgerliche Heuchlerseelen.« Kako demagogično uganjajo gg. socialisti moralisti je

Gospodarstvo

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju
(Opozorilo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.)

I. Dospelost direktnih davkov.
Dne 1. maja t. l. zapade v plačilo drugi obrok davkov za leto 1923. Ako davek za leto 1923. še ni predpisan, je plačati obrok po višini zadnjega definitivnega predpisa. V tel izmeri plačani obroki se obračunijo povodom definitivnega predpisa za leto 1923. — V 14 dneh po dospelosti še neporavnani davki se prisilno izterjajo, za kar se zaračunijo poleg zamudnih obresti še eksekucijske pristojbine, ki znašajo samo za opomin že 4% terjanege zneska.

II. Občna pridobitina.
Prošnje za enotno obdavčenje obratvališč, ki se ne nahajajo v eni in isti davčni občini, se morajo v smislu § 37., zakona o osebnih davkih vložiti najkasneje do konca meseca junija t. l.

III. Posebna pridobitina.
Javni računodajci zavezanca poštejejo so dolžna vsako leto tekom 14 dni po odobritvi računskega zaključka, a najkasneje do 30. junija, predložiti napoved za odmero posebne pridobitine.

IV. Rentnina.
Denarni zavodi so dolžni odpremiti rentnino od obresti, izplačanih ali pripisanih v I. četrtletju 1923., do 14. aprila 1923.

V. Dohodnina od službenih prejemkov.
Službodajalec, ki pobirajo dohodnino z odbitkom od stalnih ali izpremenljivih službenih prejemkov, so dolžni tekom I. četrtletja 1923. pobrane zneske odpremiti pristojnemu davčnemu uradu do 14. aprila 1922.

VI. Invalidski davek.
Denarni zavodi so dolžni predložiti davčnim oblastvom do 30. aprila t. l. obračun o invalidskem davku, ki odpade na izplačane ali pripisane obresti hranilnih vlog leta 1922., kolikor presegajo celotno 100 dinarjev.

VII. Davek na poslovni promet.
Davkoplačevalci, ki so zavezani voditi knjige opravljenegega prometa, so dolžni do 30. aprila 1923. odpremiti s posebno prijavo davek za I. četrtletje 1923. — Ostali davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa, opravljenegega v letu 1922., so zavezani plačati istočasno z ostalimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet, predpisanega za leto 1923., v primeru pa, da ta še ni predpisan, v izmeri predpisa za leto 1922.

VIII. Davčni predpisni izkazi.
Davčna oblastva razgrinjajo predpisne izkaze praviloma prvih 15 dni vsakega četrtletja, v drugem četrtletju t. l., torej v času od 1. do 15. aprila t. l. Rok za vložitev prizivov proti davkom, predpisanim z izkazi, ki se razgrnejo v omenjenem času, poteče po preteku nadaljnjih 15 dni, to je konec aprila t. l.

TRŽNA POROČILA.
Novosadska blagovna burza (28. t. m.): baška pšenica 6 vagonov 452.50—455, ječmen ponudba 315, promptno 1 vagon 325, oves 2 vagona po 292.50, ab Novi Sad 5 vagonov po 295, kuruza 6 vagonov 260, dupikat kasa 3 vagoni 260, za april 5 vagonov po 250, ab Tisa za april 3 vagoni 257.50, za maj dupikat kasa 28 vagonov po 275, fižol beli en vagon 465, moka »00« dva vagona 660, »0« 1 vagon 657.50, »5« 1 vagon 650, »6« 2 vagona 612.50—617.50, »7« 1 vagon 455. Tendence neizpremenjena.

Zagrebski žitni trg (27. t. m.). Posstavno baška odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 450—455, kuruza žolta začasno suha 270—275, rž 395—405, ječmen za pivovarne 215—220, za krmo 205—210, oves 290—295, fižol pisani 450 do 460, moka pšenična »0« 675—700, »2« 650—675, »6« 625—650, za krmo 200—225; otrobi drobni 170—180, debeli 215 do 225. Tendence mirna.

— Graditev ilške železnice. Dela pri graditvi proge Gospić-Knin so v polnem teku. Strokovnjaki so mnenja, da bodo gradbena dela še tekom letošnjega leta končana. 30 km proge gradi splitsko gradbeno podjetje, a ostali del država v svoji lastni reži.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Poslano.

PROTESTIRAMI!
Prišel sem iz Trsta, da se udeležim današnjega občnega zbora delničarjev »Jadranske banke«, na katerem bi moral imeti na podlagi 80 založenih delnic pravico do treh glasov.

Ko sem stopil v predsobo, kjer so se zabeleževala priglasila, se občni zbor še ni prišel in so se delničarji vsenaokoli pogovarjali med seboj. Predložil sem zabeleževalcu priglasilo izkaznico. Sprejel je in jo položil na mizo k drugim, katere je ravno zabeleževal. Medtem sem se jaz pozdravil z nekaterimi znanci. Ko pristopim zopet k mizi, da mi vrnejo izkaznico, pristopi obenem tudi g. ravnatelj Kamenarović — mislim vsaj, da je bil on, kajti osebo ga ne poznam; ali bil je tisti, ki je pozneje otvoril občni zbor — in ukaže, da se nemudoma zaključijo zabeleževanje prijav, češ, da je deseta ura je zdavnaj prošla. Jaz sem nato vprašal, ali je moja prijava zabeležena, naskar mi je eden pristotnih gg. uradnikov potrdil, da je, drugi pa je dejal g. ravnatelju, ki je venomer zahteval zaključenje, da je samo še ena prijava nezabeležena. G. ravnatelj nikakor ni dovolil še te edine zabeležbe, in nezabeležena izkaznica je bila — moja! Protestiral sem, a vse ni pomagalo nič. Hiteli so tako, da g. ravnatelj niti ni hotel, da bi uradnik, ki je zabeleževal prijave, sešel prijavljence in njihove glasove.

Mimogrede je g. ravnatelj odredil, da smejo prisostvovati občnemu zboru samo prijavljeni.

Vstopil sem v dvorano, kamor so prijazno povabili prav pred mano nekega gospoda, ki je šele prišel in sploh ni nikomur predložil izkaznice, in sem se obrnil na prisotnega g. dr. Gregorina, kateremu sem povedal, kaj se mi je zgodilo. Medtem je g. ravnatelj že otvoril občni zbor. Tu ga je nekdo opozoril, da je v dvorani nekdo, ki »ni priglašen«. Gosp. ravnatelj, ki ga, kakor rečeno, jaz nisem poznal osebno do danes, me je pozval s priimkom, naj se odstranim iz dvorane.

Zavedajoč se svoje pravice, sem nato izjavil v pričo občnega zbora: »Protestiram najodločneje vprico občnega zbora, da se me ne pripisuje k občnemu zboru vključ moji legitimaciji!«

Ostal sem v dvorani, kar je dalo povod g. ravnatelju, da je poklical — slugo! Ker nisem prišel iz Trsta zato, da bi se pretepal s slugami, sem se umaknil pred zagroženo silo in sem odšel.

Vprašujem se pa sedaj, kaj je neki dalo povod g. ravnatelju, da je nastopil na tak način proti meni?

G. ravnatelj je pač uganil, da sem imel poseben namen, da sem se udeležil občnega zbora, in uganil je tudi ta moj namen:

Prišel sem na občni zbor, da bi dobil tu za svojo javnost v Juljski Kraljini tako važna pojasnila o onih 16 milijonih lir, ki jih je dala italijanska vlada jugoslovanski vladi za izmenjavo starih avstrijskih kron. Od teh jih hoče baje imeti 13 milijonov »Jadranske banke«, do čem na stotere male zadruge v Juljski Kraljini, ki imajo svoj denar še vedno nezmenjen, naložen v jugoslovanskih združnih zvezah, ne bi odpadlo nič in morajo sedaj likvidirati druga za drugo, v neprecenljivo škodo našega obubožanega ljudstva.

Hotel sem izvedeti, kakšno stališče zavzema občni zbor delničarjev enega najmočnejših jugoslovanskih denarnih zavodov v tem vprašanju, zlasti pa glede morebitne transakcije v korist tako zelo ogroženemu našemu združništvu.

Ali bi bilo to morda komu nečujno?

Trdno sem prepričan, da tistim, ki so mi na zgoraj opisani način preprečili udeležbo pri občnem zboru, kajti videl sem, kako se je takoj ob mojem vstopu v predsobo začelo neko gibanje in v mojem prepričanju me je še bolj utrdil osorni nastop g. ravnatelja. Kje bi se drugače moglo dogoditi, da bi se odklonila prijava zastopnika 80 delnic, če izkaznica leži že četrt ure na mizi pred zabeleževalcem? Trdno sem prepričan, da bi bila prijava sprejeta, če ne bi bil prijavevalec slučajno nekdo, o katerem se je slutilo, da bi znal več vprašati kot bi bilo komu ljubo. Zgodilo se je pač tako, kakor je ukrenil g. ravnatelj.

V imenu dobre stvari, ki sem jo hotel zastopati, pa v pričo vse jugoslovanske javnosti najodločneje protestiram proti takemu neopravičljivemu ravnanju.

V Ljubljani, 28. marca 1923.

Anton Ekar.

Modne cefirje
za srčice v najnovejših vzorih priporoč
A. & E. Skabernè LJUBLJANA.
Mestni trg 10
60/IV

Zahvala. Vsem znancem, prijateljem, gg. poštnim uradnikom in uslužbencem, gg. častnikom Dravske divizije in drugim osebam, ki so spremiti na zadnji poti mojega dragega, nepozabnega soproga
Vladimira Vasiljeviča Nečajeva
izrekam najsrčnejšo zahvalo. — Posebej se še zahvaljujem oblastvenemu direktorju pošte in telegrafa g. dr. Debelaku za svo dobroto, ki je izkazal blagopojniško, gospe Debelakovi, Hribarjevi, T. Jenkovi, I. Jovičević in Baborčević za izraz iskrenega sočutja, komandantu Dravske divizije polkovniku g. Vuckoviču, g. načelniku štaba podpolkovniku Stojanoviču, čestitemu proti g. Jankoviču in protijereju o. Sluckomu, g. Josipu Petriču za njegovo poštivovalno in iskreno prijateljstvo, majorju g. Brabeku za lepi govor pri odprtem grobu, g. dirigentu dru. Čerina, ruskemu pevskeemu zboru v Ljubljani, sokolskemu društvu »Ljubljana«, ruskemu odseku Sokola »Ljubljana« in orednaji upravi ruskega Sokola v kraljestvu SHS za častno spremstvo in vsem darovalcem krasnih vencev in cretja.

614 **Zalužna soproga Sodiya Nečajeva.**

Mali oglasi

sklepe do 20 besedi. Dva. 3.—, vsakih naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglas, doplačilo, ne-
premilne do 20 besedi 5 Din., vsakih naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plača se aproti. (Lahko tudi v
znamenih). Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znanstveno odgovor.

Službe

Ekspozitni akademik

o bančno prakso v knjigovod-
stvu in likvidaciji, veziran
v deviznih poslih, večje trgov-
ske korespondence, slovensko,
srbo-hrvatske, nemške ter do-
loma francoske, zeli službe pri
večjem bančnem za odu ali
trgovski (leoni) firmi. Nastop
takoj. Cenjene ponudbe s po-
goji pod „Agilen“ na upravo
„Jutra“. 1078

Isurjena šivilja
se sprejme takoj na dom. Sv.
Petra nasip št. 49. 1075

Iščem 1064
pridnega, zanesljivega učenca
za poštene hiše. Avton Bri-
tovšek, trgovina s mehanim
blagom, Slovenjgradec.

Ključavničarski
pomocnik
išče primernega mesta za ta-
koj-nji nastop. Cenj. ponudbe
na upravo „Jutra“ pod „Klju-
čavničars“. 1066

Izveščano osebo
v nakarški stroki za nedelje
popoldan iščem. Naslov pove
uprava „Jutra“. 1067

Delovodja 1058
(polir) cestnih in drugih v
to svrhu spadajočih del z več-
letno prakso išče dela. Vpraša
se na upravo „Jutra“.

Gospodična, 1056
inteligentna in pridna, ki si
bali družinsko življenje in ki
bi prevzela vagojo treh otrok,
4 do 8 let starih, se išče.
Prednost ima trgovsko na-
obražena. Ponudbe z uveljav-
ljenim ega službovanja in
po možnosti s suko na poštini
preda 3 v Celju.

3 urarska pomočnika,
dobra, se takoj sprejmeta. —
Ponudbe naj se pošljejo na
trgov. R. Bajak, urar, Ma-
ribor, Gospo. ska ulica št. 16.
1057

Išče se gospodična,
ki bi poučevala klavir na
domu. Pismene ponudbe pod
„Z. T. Ljubljana, Linhartova
ulica 12“. 1050

Službe kot vratar,
nočni čuvaj ali kaj stičnega
išče vpošteni ohranilski straž-
ničar. Službo nastopi takoj.
Naslov v upravi „Jutra“. 1047

Kontoristinja
s večletno prakso in lepimi
izpričevali, zmožna slovensk-
ga, srbo-hrvatskega in nemške-
ga jezika, želi mesta. Nastop
takoj ali kmalu. Naslov pove
uprava „Jutra“. 1042

Knjigovodja - bilancist,
vestna moč, sigurne v vsem
knjigovodskem poslovanju, že-
li mesta pri večjem, najraje
izjemno podjetju. Nastop takoj.
Cenj. ponudbe pod „Sigurne“
na upravo „Jutra“. 1077

Prodaja

Harmonike 1070
romantične in distonične, ka-
kor tudi vsa p-pravila izde-
luje po primernih cenah so-

ludno. Josip Jezernik, izdelo-
vatelj harmonik, Kotredel, p.
Zagorje ob Savi.

Parni kotel 1060
20 PH s strojem, v dobrem
stanju se poceni takoj proda.
Naslov pri upravi „Jutra“.

Več ot. ošk. vozilov,
malo rabljenih se poceni pro-
dajo. Ljubljana, Zvonarska
ulica 1. 1080

Pletilni stroj
kompleten, v dobrem stanju,
malo rabljen, se takoj cenno
proda, ster. 6/28 za šale, ka-
pice, nogavice itd. Naslov pove
uprava „Jutra“. 1074

Orehe 958
a K 25.— za kg prodaja
delikatena trgovina Marija
Klobčič, Sv. Florjana ul. št. 24.

Labka kočija, 1046
črna, in osel je naprodaj. —
Poizve se: Dunajska cesta 66

Kupim

Petrolejske vrče
z ali brez zbojev in železne
karele kupujemo v vsaki mno-
žini, Hrovat & Komp., Lju-
bljana, Vegova ulica 6.
754

Išče se 1028
pianino ali kratki „Flügel“ za
takoj. Bokan, Maribor, Loška
ulica 6.

Stanovanje

Velika soba 1072
se odda s hrano trem gospo-
dičam, manjša soba tudi s
hrano se odda gospodu. Na-
slov pove uprava „Jutra“.

Inženjer - kemik

išče meblirano sobo s hrano
ali brez hrane v dobri hiši
Plača dobro. Poučeval bi fran-
coski in srbski jezik, če bi
bilo treba tudi kemijo, fiziko,
matematiko in mineralogijo
v zameno za sobo. Pisati je
inženjeru-kemiku Dušanu D.
Noviču, carinarica Ljubljana,
ali se osebno javiti od 8 do
12 ure dopoldne in od dveh
do petih popoldne. 1068

Mebilirano sobo

sposobnim vzhodom, električno
razsvetljavo in ako le mogoče
s interurbno sko telefonsko
sveto, ki pa ni pogoj, išče v
sredini ali neposredni sredini
mesta soliden trgovec. P-nud-
be je poslati najkasneje do
četrtka, dne 29. t. m. do treh
popoldne na upravo „Jutra“
pod šifro „Mir“. 1062

Mebilirano sobo,

eventuelno s hrano, išče mlad,
samostojen gospod. Naslov pri
upravi „Jutra“. 1037

Neposredno

Nova hiša 1063
se prodaja. Pripravna je za vsak
obrt, je na pr. metnem kraju
v Trbovljah. Cena se izve pri
gosp. Josipu Ferencu, Trbovlje.

Dvonaadstropno hišo

z več stanovanji, v kateri se
nahaja trgovina in gostilna
ob glavni cesti, na najbolj

prometnem kraju na Gorenj-
skem, se prodaja. Naslov se
poizve pri upravi „Jutra“. 1073

Hiša.

1076
Proda se dvonaadstropna hiša
v Zagrebu, v neposredni bli-
žini gledališča. Hiša j-
na dve ulici, z dvema vhodoma,
dolga 47 metrov in ima 15
stanovaj. Cena: 1,300,000 —
dinarjev. Povprašati: Arsenič,
Janez Trdinova ulica 8/L od
12. do 14. ure.

Vila pri parku v Mariboru
z velikim staviščem;
posvetila, velika in mala,
kakor tudi take grščine;
gostilna s posvetom, pro-
metni kraj;
vila pri Mariboru, 6 sob,
veranda in kuhinja, prosto
stanovanje;
gorodne posvetne 200 ora-
lov, 1,200,000 n;
tovarniška poslopja, tr-
govske in stanovanjske hiše
proda pisarna „Zagorski“ v
Mariboru, Barvanska ul. 3
1063

Dve stavbeni parceli

sta do 1. aprila naprodaj, ena
blizu glavnega kolodvora in
druge 5 minut od glavnega
kolodvora ob železniški progi.
Vodovod in električni tok, tud,
za gasilno moč, na razpolago.
Za obrtnike zelo važna po-
zicija. Naslov pove uprava
„Jutra“. 1061

Enonaadstropna hiša,

nova, na Skofljici, ležeča ob
cesti, oddaljena od kolodvora
komaj 5 minut, z dvema sta-
novanji-ma, od katerih je eno
takoj na razpolago se prodaja.
Hiša je pripravna za vsaki
obrt. Pojavit se da očetvratna
pisarna dr. M. Pirca, v Ljub-
ljani, Cigalstova ulica 1, kjer
se izvede pogoji. 1071

Lokal

Gostilna 979
na razpotju v kraju, kjer
cvete lesna in industrija, se odda
v najem ali proti točenju od
litra. Priprava je tudi za
trgovca s lesom ali obrtnika.
Naslov pove uprava „Jutra“.

Dopisovanje

Mlada vdova
s premoženjem in pekarskim
obrtom želi znanja v svrhu
ženitve s primeran starim,
neobraženim obrtnikom, pa
mehkega vedenja z nekoliko
premoženjem. Tajnost zjam-
čena. — Naslov pove uprava
„Jutra“. 1069

Resnega znanja

z lepo, mlado gospodično želi
mlad gospod, trgovec. Dopisi
s sliko na „A. Zore“ pošto-
leže v Ljubljani L. 1065

Mlada gospodična,

resna, želi znanja s enaskim
gospodom, naraje uradnikom.
Tajnost zjamčena. Dopisi s
sliko pod „Pomlad 88“ na
upravo „Jutra“ 1039

Dve inozemki

1043
mladi, bogati, želita dopiso-
vanja, oziroma znanja z aka-
emsko izobraženimi gospodi-
ali častniki. V prvi vrsti se
ozira na dopisovanje s sliko, katere
je vposlati pod „Renée in
Manon“ na upravo „Jutra“.

Znižane cene!

A. Šinković nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Direktno zastopstvo

severoameriških tvrdk za razne iz-
delke ali pridelke, kot avtomobile,
mekaniko, orodje, manufak-
ture itd. izposluje odgovornim in-
teresentom 509

AMERICAN, d. z o. z.

Ljubljana, Beethovnova ulica 10
Aditirani zavod: 509
Jugoslav American Corporation, New York.

Mebilirana soba

v sredini mesta
z dvema posteljami, elek. rično razsvetljavo
in posebnim vzhodom se s prvim aprilom
oddaja solidnemu gospodu. — Naslov pri
Anončnem in reklamnem zavodu „Apolo“.
Ljubljana, Stari trg 19/II. 515

„Prva moč“.

Prav dobra, večletno izveščana moč za
specerijško trgovino na debelo in drobno
se išče.

Takojšnje ponudbe pod „Prva moč“
na anon.čni zavod Drago Beseljak, Ljubljana,
Sodna ulica 5. 511

V urejeno trgovsko agenturo in komisijsko
podjetje se sprejme

družabnik

z aktivnim sodelovanjem in nekaj premo-
ženjem. Ponudbe pod „Sigurna bodoče-
nost 508“ na upravo „Jutra“. 508

Trgovina — Delavnica

IVAN KRAVOS

Maribor

Aleksandrova c. 13. — Koroška c. 17.

Telefon int. 207. 57

Opreme in potrebščine za konje,

kovčegi, torbice, usnjati izdelki,

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

gamaše itd., gonilni jermeni.

Zadruga za izvoz jajec v št. Jurju ob juž. želez.
registrska zadruga s omejeno zavezo.

Vabilo k občnemu zboru

kateri se vrši v četrtek, dne 5. aprila 1923. ob 9. uri
dopolodne v gostilni g. Kl. Jaska v št. Jurju ob j. 2.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav načelnika. — 2. Prečitavanje
zapisnika zadnjega občnega zbora. — 3. Po-
ročilo načelnika. — 4. Prečitavanje računskega
zaključka. — 5. Podelitev absolutorija na-
čelniku in nadzoru. — 6. Določitev pri-
stopnine. — 7. Sprememba pravil. — 8. Vo-
litev nadzorstva za dobo enega leta. —
9. Sključnost.

Po § 31 sklepa občni zbor veljavno, če
je zastopan najmanj deseti del zadrutnikov.
V slučaju neskladnosti se vrši čez pol ure
na istem mestu in z istim dnevnim redom drug
občni zbor, ki je sklepčen v vsakem številu
navzočih ali zastopanih zadrutnikov. 512
št. Jurij ob juž. žel., dne 20. marca 1923.

Vrtnarji, pozor!

Večje število lepih, zdravh
cipres se prodaja. Naslov pove
uprava „Jutra“.

Zemljišče

tik kolodvora v Ljubljani, najpripravi-
nejše za skladišče
se cenno prodaja.

Vprašati pri anončnem zavodu Drago
Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5,
pod „Skladišče“. 504

Najboljši slovenski
dnevnik je „Jutra“!

Prostori za trgovino in stanovanje

se iščejo v najem

v prometnem kraju Slovenije, v mestu ali na deželi.
Cenjene ponudbe se prosi na upravo „Jutra“ pod
„Promet“. 501

Naprodaj novi AEG-motorji

motor za vrtilni tok	4 konjske sile	220/380 volt za	Din	7500—
3	220/380			6800—
2	220/380			5000—
1	220/380			2500—

z jermeni, tračnicami in zaganjačem. V zalogi so vse druge vrste motorjev in dinamo.
Elektromaterijal po najnižjih cenah. 505

Karel Florijančič, Celje, telefon št. 74.

50 do 70 vagonov bukovih drv

naprodaj. 493
Posekane avgusta 1922. Cena po dogovoru franko vagon.
Ponudbe pod „Lepo blago“ na ALOMA COMPANY,
anončna in reklamna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Dve nadstropni hiši

z lepim, prostim trgovskim lokalom, v centru
Ljubljane (100 korakov od glavne pošte) na naj-
lepši in najprometnejši ulici.

ugodno naprodaj!

Naslov pove uprava „Jutra“. 519

Vse vrste trdega in mehkega lesa

prevzamemo za rezanje v različnih dimenzijah, na naši parni žagi,
mesečno 500 do 600 m³. Plača po dogovoru.

Istotam se prodajajo bukov, hrastovi in smrekovi odpadki, zadnji
vezani v snope. Vsa pojasnila daje

FRANJO BRINC, d. d. paroplovna, Črnomelj. 58

Tilda Sedlar naznanja v svojem, v imenu otrok Lee in Egona
in ostalih sorodnikov, vsem prijateljem in znanem tužno vest, da je
njen iskrenoljubljen soprog ozi. oče, brat, svak in stric, gospod

RUDOLF SEDLAR

kr. carinski revizor

v torek, dne 27. t. m. ob 4. uri po dolgotrajni, mukepolni bolezni
bogudano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, 29. marca ob
16. uri na mestno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša za dušnico bo darovana dne 4. aprila 1923 ob pol 9. uri
v frančiškanski župni cerkvi.

V Mariboru, dne 27. marca 1923.

Oblačilnica za Slovenijo, r. z. z o. z. v

Ljubljani naznanja žalostno vest, da je dne

27. marca 1923. preminul v Mariboru član na-
šega nadzorstvenega sveta, gospod

dr. Karel Verstovšek

profesor, b. vsi poverjenik za prosveto, član
mariborskega občinskega sveta itd. itd.

Pogreb rajnega bo dne 30. marca 1923.

ob 2. uri popoldne v Mariboru.

Načelstvo. 517

Gričar & Mejač
Ljubljana
samo Selenburgova ulica št. 3.
Najnovejše obleke za gospode, dame in otroke.

Tovorni avto

nosilna teža 4000 kg, 35 HP, v zelo dobrem stanju, z
novimi polnimi gumiji, je naprodaj ali se pa zamenja za
dobri tovorni avto z 2000 kg nosilne teže. Vpraša se pri
Štefanu Haselbachu, Celje. 510

ARKOLiqueurTripleSec